

Sygn. akt II Kp 316/15

PR w Ostródzie Ośrodek Zamiejscowy w Morażu

2 Ds. 165/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Władysław Kizyk

Protokolant: stażysta Agnieszka Kabelis

po rozpoznaniu zażalenia pokrzywdzonego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej – Ośrodek Zamiejscowy w Ostródzie z siedzibą w Morażu z dnia 24 kwietnia 2015 roku o umorzeniu śledztwa w sprawie o sygn. akt 2 Ds. 165/15

na podstawie art. 329 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 330 § 1 k.p.k. i 437 § 1 k.p.k.

postanowił

zażalenia nie uwzględnić i zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy

UZASADNIENIE

W dniu 17 grudnia 2014 r. pokrzywdzona (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. przez A. B. (...) Gospodarstwo Rolne (...), (...)-(...) M.. Zdaniem zawiadamiającego przestępstwo to polegało na przywłaszczeniu: ciągnika rolniczego U. (...), o wartości zakupowej 136.825,20 zł brutto, ładowacza czołowego (...) z łyżką do materiałów sypkich 2.o, chwytakiem i czerpakiem kisonki krokodyl, o wartości zakupowej 28.745 zł brutto, brony talerzowej (...), o wartości zakupowej 19.680 zł, prasy zwijającej S. P., o wartości zakupowej 59.655 zł brutto. W uzasadnieniu zawiadamiający wskazał, że wobec niepłacenia należności czynszu leasingowego, w dniu 05 września 2014 r. (...) sp. z o.o. wypowiedziała umowę leasingu i zażądała zwrotu maszyn w ciągu dwóch dni od otrzymania niniejszego pisma. Pismo to zawierało jednocześnie informację, że w przypadku braku zwrotu maszyn ich odbiór nastąpi w dniu 19 września 2014 r. Po upływie tego terminu strony doszły do porozumienia i kontynuowały zawartą umowę, jednakże wobec zaległości finansowych ostateczny termin wydania sprzętu został określony na dzień 09 grudnia 2014 r. Zawiadamiający podał, że w tym dniu A. B. nie wydała sprzętu (zawiadomienie, k. 1-2).

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015 r., umorzono postępowanie w sprawie zaistniałego w dniu 09 grudnia 2014 r. w K., gm. M., pow. (...), woj. (...)- (...) przywłaszczenia mienia powierzonego w postaci maszyn i urządzeń rolniczych w postaci: ciągnika rolniczego U. (...), ładowacza czołowego (...) z łyżką do materiałów sypkich, chwytakiem i czerpakiem kisonki krokodyl, brony talerzowej (...), prasy zwijającej (...) PS (...), o łącznej wartości 244.905,20 zł, będącymi przedmiotami umów leasingu o nr (...), czym działano na szkodę (...) Sp. z o.o., tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. – wobec stwierdzenia braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.). W uzasadnieniu organ prowadzący postępowanie przygotowawcze wskazał, że brak dostatecznych dowodów, które potwierdzałyby zamiar A. B. co do przywłaszczenia przedmiotów leasingu (postanowienie, k. 92).

Postanowienie to zaskarżył pokrzywdzony, który niniejszemu rozstrzygnięciu zarzucił obrazę art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 284 § 2 k.k. W uzasadnieniu pokrzywdzony wskazał, że A. B. nie ma jakiegokolwiek uprawnienia do rozporządzania

czy używania maszyn wymienionych w umowie leasingu. Umowa ta bowiem została rozwiązana przez pokrzywdzoną wobec nie regulowania przez A. B. rat leasingowych. Wskazał nadto, że mimo wezwań maszyny nie zostały dotychczas zwrócone (zażalenie, k.98-99).

Prokurator nie przychylił się do niniejszego zażalenia i przekazał je wraz z aktami głównymi do tut. Sądu (pismo prokuratora, 97).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wniesione przez pokrzywdzonego jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie o sygn. akt 2 Ds. 165/15 w kontekście podniesionych przez skarżącego zarzutów nie prowadzi do przyjęcia prezentowanych przez niego zapatrywań prawnych i przyjętych koncepcji.

Odnosząc się do czynu opisanego w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2015 r. wskazać należy, że istota przestępstwa przywłaszczenia określonego w przepisie art. 284 § 2 k.k. polega na przywłaszczeniu rzeczy lub prawa, a zatem na postąpieniu z rzeczą tak jak właściciel, a z prawem majątkowym tak jak uprawniony. Od kradzieży przywłaszczenie różni się brakiem elementu zaboru. Rzecz przywłaszczana znajduje się we władaniu sprawcy, a przywłaszczane prawo może on wykonywać. Przez fakt przywłaszczenia nie następuje żadna fizyczna zmiana w sytuacji rzeczy ani żadna zmiana w zakresie faktycznej możliwości wykonywania prawa, zmiana dotyczy stanu prawnego (wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1978 r., Rw 285/78, OSNKW 1978, nr 10, poz. 118).

Jak wynika z zeznań A. B. oraz z załączonych dokumentów spłacała ona raty leasingowe. Z treści oświadczenia z dnia 09 grudnia 2014 r. wynika, że A. B. odmówiła wydania maszyn rolniczych windykatorom z uwagi na brak rozliczenia oraz brak zarachowania jej wpłat (oświadczenie, k. 19, zeznania, 24-25 otwierdzenie wpłat, k. 31- 52).

Zeznania te korelują z zeznaniami W. B., która również potwierdziła fakt nie wydania maszyn windykatorom. Świadek zeznała, że w tym okresie wraz z córką wpłaciły tytułem rat leasingowych ponad 100 tys. złotych i nie chciały wydać maszyn bez wcześniejszego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy i otrzymania rozliczenia (zeznania świadka, k. 53-54).

Z zestawienia wpłat do umowy (...) wynika, że A. B. wpłacała raty leasingowe od sierpnia 2012 r. do grudnia 2014 r. i uiściła z tego tytułu kwotę 133.910,39 zł (zestawienie, k. 65-67). Płacone przez nią raty były niższe niż te wynikające z umowy, dlatego też w dniu 09 września 2014 r. doszło do jej wypowiedzenia przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Bezprawne rozporządzenie cudzą rzeczą stanowi przywłaszczenie karalne na podstawie art. 284 k.k. tylko wówczas, gdy wskazuje na zamiar pozbawienia osoby uprawnionej własności tej rzeczy, bez żadnego tytułu i ekwiwalentu, w szczególności na zamiar uczynienia z niej swojej własności. Ten zamiar może urzeczywistnić się bądź w bezprawnym zatrzymaniu cudzej rzeczy na własność, np. przez odmowę zwrotu, zaprzeczenie otrzymania, zapewnienie o zwrocie, ukrywanie itp., bądź przekazanie tej rzeczy na własność osobie trzeciej (sprzedaż, zamiana, darowizna), bądź też na bezprawnym jej zużyciu, przerobieniu.

Wprawdzie A. B. odmówiła wydania maszyn w dniu 09 grudnia 2014 r., jednakże jej celem nie było ich przywłaszczenie, a jedynie porozumienie się z finansującym i uzyskanie rozliczenia dotychczas uiszczonych rat.

Przywłaszczeniem w rozumieniu kodeksu karnego jest bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie znajdującym się w posiadaniu sprawcy, cudzym mieniem ruchomym przez włączenie go do majątku swego lub innej osoby i powiększenie w ten sposób swojego lub innej osoby stanu posiadania. Nie wystarczy tu samo rozporządzenie cudzym mieniem jak własnym, lecz musi temu towarzyszyć tzw. animus rem sibi habendi, zamiar zatrzymania cudzego mienia ruchomego dla siebie lub dla innej osoby, bez żadnego ku temu tytułu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06.01.1978 r., sygn.. V KR 197/77, OSNPG 1978/6/64).

Treść zeznań A. B. i W. B. wskazuje jednoznacznie, że A. B. nie miała zamiaru zatrzymania cudzego mienia ruchomego dla siebie. Strony łączyła umowa leasingu nr (...) sporządzona w dniu 28 sierpnia 2012 r., która była przez okres dwóch lat wykonywana. A. B. korzystała z maszyn w swoim gospodarstwie rolnym i płaciła z tego tytułu raty leasingowe.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 11 września 2014 r., sygn. II AKa 189/14, LEX nr 1527092 strona podmiotowa przestępstwa z art. 284 § 1 k.k. ma charakter umyślny i kierunkowy. Sprawca zatem musi działać w ściśle określonym celu, którym jest przywłaszczenie cudzej rzeczy (mienia). Nie wystarcza by sprawca godził się na możliwość przywłaszczenia, musi on bowiem tego chcieć i musi to być jego celem.

Celem A. B. było natomiast doprowadzenie do porozumienia z (...) sp. z o.o., w celu dalszej możliwości korzystania z leasingowanych przez nią maszyn i płacenia należności o czym świadczy załączona do akt korespondencja (pismo S. z dnia 16.12.2014 r., k. 85).

Należy mieć również na uwadze, że A. B. w żaden sposób nie utrudniała postępowania egzekucyjnego. Komornik sądowy bez żadnych przeszkód dokonał zajęcia ruchomości w postaci przedmiotowych maszyn. Z zeznań A. B. i jej matki W. B. wynika, że kobiety nie miały zamiaru przywłaszczenia leasingowanych maszyn, nie ukrywały ich, nie chciały bezprawnie włączyć ich do swojego majątku (zeznania W. B., k. 88-89, protokół zajęcia ruchomości, k. 90).

Reasumując wskazać należy, że zdaniem Sądu niniejszy spór ma charakter ściśle cywilny i na gruncie tego postępowania pokrzywdzony powinien zaprezentować swoje roszczenia.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Elblągu postanowił jak na wstępie.